

บทที่ 11

การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (ENDOWMENT INSURANCE)

การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาและตลอดชีพนั้นให้ความคุ้มครองก็เมื่อความมรณะเกิดขึ้นในระหว่างที่สัญญาผลบังคับ แต่การประกันแบบสะสมทรัพย์ คือ สัญญาที่ผู้รับประกันจะจ่ายเงินจำนวนที่เอาประกันไว้ให้แก่ผู้รับประโยชน์ ถ้าผู้เอาประกันถึงแก่มรณะกรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด และแก่ผู้เอาประกันถ้ามีชีวิตรอดอยู่พ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา

ลักษณะของการประกันแบบสะสมทรัพย์

การประกันแบบสะสมทรัพย์นี้ มีความคุ้มครองรวมอยู่ ๒ แบบ คือ:-

(๑) การประกันแบบชั่วระยะเวลา (Term Insurance) คือ ข้อสัญญาที่ว่า ผู้รับประกันจะจ่ายจำนวนเงินที่เอาประกันให้ ถ้าผู้เอาประกันถึงแก่มรณะกรรมในระหว่างที่สัญญาผลบังคับ

(๒) การประกันแบบสะสมทรัพย์แท้จริง (Pure Endowment) คือ ข้อสัญญาที่ว่า บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินที่เอาประกันให้ ถ้าผู้เอาประกันมีชีวิตรอดอยู่พ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ นั้น บริษัทจะพ้นความรับผิดชอบที่จะจ่ายเงินจำนวนนี้ ถ้าผู้เอาประกันถึงแก่มรณะกรรมภายในระหว่างที่สัญญาผลบังคับ

ดังนั้นการประกันแบบนี้ผู้รับประกันต้องจ่ายเงินที่เอาประกันไว้ไม่ว่าผู้เอาประกันจะถึงแก่มรณะในระหว่างที่สัญญาผลบังคับหรือมีชีวิตรอดอยู่หลังจากที่สัญญาครบอายุแล้วก็ตาม

การประกันแบบสะสมทรัพย์จึงกล่าวได้ว่า เป็นสัญญาร่วมของการประกันสองแบบ คือ การประกันแบบชั่วระยะเวลา และแบบสะสมทรัพย์ที่แท้จริง

การประกันแบบสะสมทรัพย์ อาจแบ่งออกได้ตามลักษณะของวันครบอายุของกรรมธรรม์ (Maturity Date) ๒ ประการ:-

(๑) สัญญาที่ครบอายุ เมื่อผู้เอาประกันมีอายุที่กำหนดไว้ เช่น ๕๕, ๖๐ หรือ ๖๕ ปี และ

(๒) สัญญาที่ครบอายุ เมื่อสิ้นจำนวนปีที่กำหนดไว้ เช่น ๑๐, ๑๕ หรือ ๒๐ ปี

สัญญาแบบแรก เป็นสัญญาระยะยาว และผู้เอาประกันปกติซื้อสัญญาแบบนี้ในระหว่างที่สามารถประกอบอาชีพได้ ระยะเวลาแห่งสัญญาก่อนข้างเกินกว่าระยะที่ผู้เอาประกันจะหาเลี้ยงชีพได้ ดังนั้นประโยชน์ของการประกันแบบนี้ คือผู้เอาประกันจะได้สะสมเงินไว้เพื่อใช้จ่ายเมื่อชราลง **สัญญาแบบหลัง** เป็นสัญญาระยะสั้น ปกติเพื่อประโยชน์ในการลงทุนหรือเพื่อสนองความต้องการของผู้เอาประกันบางอย่าง เช่น สะสมทรัพย์ไว้เพื่อมาไถ่ถอนทรัพย์ที่จำนองไว้ หรือใช้หนี้สินอื่นๆ เป็นต้น

การชำระเบี้ยประกัน

ผู้เอาประกัน โดยปกติต้องจ่ายเบี้ยประกันตลอดระยะเวลาของการสะสมทรัพย์ ดังนั้นถ้าสัญญามีระยะสั้น ผู้เอาประกันจะต้องเสียเบี้ยประกันงวดหนึ่ง ๆ มากกว่าเบี้ยประกันของสัญญาแบบสะสมทรัพย์ระยะยาวซึ่งมีจำนวนก่อนข้างต่ำ เนื่องจากระยะเวลาแห่งการจ่ายเบี้ยประกันยาวออกไป และสูงกว่าการประกันแบบตลอดชีพสามัญเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับการประกันแบบสะสมทรัพย์ระยะยาว ผู้เอาประกันอาจชำระเบี้ยประกันในระยะเวลาจำกัดก็ได้ (Limited-Payment Plan) การประกันแบบสะสมทรัพย์แบบจ่าย ๒๐ ครั้งจนถึง อายุ ๖๐ เป็นแบบประกันที่ใช้โดยทั่วไป เพราะเป็นระยะที่ผู้เอาประกันส่วนมากต้องการเงินจำนวนหนึ่งเพื่อไว้ใช้ในยามชรา เพื่อเริ่มต้นอาชีพใหม่ หรือเพื่อค่าใช้จ่าย เช่น หนี้สิน หรือพันธะใดที่มีอยู่ในขณะที่พ้นจากอาชีพ หรือเพื่อเป็นเงินบำนาญที่จะได้รับในระหว่างชรา

ในการที่ผู้เอาประกันได้รับความคุ้มครองเช่นนี้ ผู้เอาประกันจะต้องเสียเบี้ยประกันทั้งเพื่อความคุ้มครองแบบชั่วระยะเวลา เสมือนหนึ่งเป็นกรรมธรรมแบบชั่วระยะเวลาธรรมดาจำนวนหนึ่ง และเพื่อความคุ้มครองที่จะได้รับเงินเมื่อมีชีวิตรอดอยู่ เมื่อสัญญาครบอายุ

จำนวนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันจ่ายไปเพื่อความคุ้มครองแบบชั่วระยะเวลา และความมรณะไม่ได้เกิดขึ้นแก่ตนจนสัญญาสิ้นอายุนี้ จะถูกนำไปจ่ายเป็นส่วนหนึ่งของเงินที่บริษัทจะต้องชำระแก่ทายาทของผู้เอาประกันที่ถึงแก่กรรมในระหว่างสัญญา อันเป็นหลักการประกันชีวิตธรรมดา คือ **คนที่มิมีชีวิตรอดอยู่ร่วมจ่ายเงินช่วยผู้ที่ไม่รอดถึงแก่กรรม**

แต่จำนวนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันที่ถึงแก่กรรมในระหว่างสัญญาได้จ่ายไว้เพื่อความ

คุ้มครองที่ตนจะได้รับเมื่อมีชีวิตรอดอยู่ ก็จะถูกนำมาจากจ่ายแก่บุคคลที่มีชีวิตรอดอยู่ อันเป็นหลักการประกันชีวิตแบบเดียวกัน คือ ผู้ที่มรณะจะร่วมจ่ายเงินให้ผู้รอดอยู่ เพราะเขาจะประสบความเดือดร้อนเกี่ยวกับการเงินในอนาคต ในเมื่อสัญญาครบอายุแล้ว

ฉะนั้น การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ผู้เอาประกันจึงเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาอย่างยิ่งเบี้ยประกันสำหรับข้อสัญญาที่บริษัทจะจ่ายให้เมื่อกรรมกรรมครบอายุ เพราะอัตราเบี้ยประกันของการประกันแบบชั่วระยะเวลาทั่ว ๆ ไป ก็จะเห็นว่าอัตราเบี้ยประกันสำหรับการประกันชีวิต ๑,๐๐๐ บาท ทำขึ้นเมื่อผู้เอาประกันมีอายุ ๒๕ ปี (ตาราง C.S.O. อัตราดอกเบี้ย ๒ $\frac{1}{2}$ %) เท่ากับ ๑๕.๗๕ บาท สำหรับการประกันชีวิตตลอดชีพสามัญ หรือ ๔๖.๑๒ บาท สำหรับการประกันสะสมทรัพย์ ระยะเวลาบังคับ ๒๐ ปี (Twenty-year Endowment)

ตารางข้างล่างแสดงจำนวน เบี้ยประกันรายปีของการประกันสะสมทรัพย์ที่ชำระเบี้ยประกันในระยะต่าง ๆ เทียบกับจำนวนเบี้ยประกันของการประกันตลอดชีพสามัญที่ผู้เอาประกันคนเดียวกันจะพึงชำระ (จำนวนเอาประกัน ๑,๐๐๐ บาท ตาราง C.S.O. อัตราดอกเบี้ย ๒ $\frac{1}{2}$ %)

อายุที่เข้าทำสัญญา	ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันแบบสะสมทรัพย์					สัญญาสะสมทรัพย์ครบอายุเมื่อผู้เอาประกันอายุ ๖๐ ปี	สัญญาสะสมทรัพย์ครบอายุเมื่อผู้เอาประกันอายุ ๖๕ ปี	ประกันชีวิตตลอดชีพสามัญ
	๑๐ ปี	๑๕ ปี	๒๐ ปี	๒๕ ปี	๓๐ ปี			

ข้อสังเกตเกี่ยวกับเงินสำรองประกันชีวิต

การประกันชีวิตแบบนี้ เนื่องจากมีอัตราเบี้ยประกันที่สูงที่สุด ฉะนั้น บริษัทจึงสามารถสะสมเป็นเงินสำรองได้ตลอดระยะเวลาของการประกันชีวิตแบบอื่นใดทั้งสิ้น และได้คอกผลจากการลงทุนมากที่สุดด้วย แต่มีข้อนำสังเกตที่ว่า การที่เอาประกันแบบตลอดชีพจำกัดระยะเวลาชำระเบี้ยประกัน เมื่อชำระเบี้ยประกันงวดสุดท้ายมิได้หมายความว่า จะทำให้มีเงินสำรองเท่ากับจำนวนเงินที่เอาประกันทันที เป็นแต่เพียงจำนวนเงินสำรองที่บริษัทสะสมไว้ในวันที่ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันเสร็จสิ้นนั้น จะถูกนำไปลงทุนได้คอกผลเพิ่มสำรองต่อไปเรื่อยๆ จนเมื่อผู้เอาประกันมีอายุครบ ๑๐๐ ปี จึงจะมีจำนวนเงินสำรองเท่ากับจำนวนเงินที่เอาประกันไว้ เช่นเดียวกันกับการประกันแบบสะสมทรัพย์ ที่ผู้เอาประกัน ชำระเบี้ยประกันให้เสร็จสิ้น ก่อนสัญญาครบอายุ เช่น ประกันสะสมทรัพย์ ๒๐ ปี ชำระเบี้ยประกันให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๕ ปีแต่เงินสำรองประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์จะมีมากกว่า เพราะจำนวนเงินเบี้ยประกันแต่ละงวดมากกว่าจำนวนเบี้ยประกันแบบตลอดชีพจำกัดระยะเวลา

แต่หากเป็นการประกันสะสมทรัพย์ที่ผู้เอาประกันต้องจ่ายชำระเบี้ยประกัน ตลอดระยะเวลาของการประกัน เช่นจำนวนเงินสำรองประกันชีวิตจะมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินที่เอาประกันในวันสัญญาครบอายุ เช่นผู้เอาประกันเข้าทำสัญญาเมื่ออายุ ๓๕ ปีจำนวนเงินเอาประกัน ๑,๐๐๐ บาท ตาราง O.S.O. อัตราคอกเบี้ย $2\frac{1}{2}\%$ จำนวนเงินสำรองประกันชีวิตจะเป็นดังนี้:-

การประกันตลอดชีพชำระเบี้ยประกัน ๒๐ ปี		การประกันสะสมทรัพย์ ๒๐ ปี
ปีที่	บาท	บาท
๕	๑๑๘	๑๘๒
๑๐	๒๘๑	๔๒๑
๑๕	๔๖๑	๖๘๒
๒๐	๖๕๔	๑,๐๐๐

(เท่ากับจำนวนเอาประกันพอดี)

สรุปข้อดีและข้อเสียของการประกันแบบสะสมทรัพย์

ข้อดี

- (๑) เพื่อสะสมทรัพย์ไว้เป็นทุนการศึกษาของบุตร คือ สัญญาที่บุตรหรือบิดา

เป็นผู้เอาประกัน ถ้าบุตรเป็นผู้เอาประกันโดยปกติจะมีข้อกำหนดว่า ถ้าบิดาถึงแก่กรรมหรือกลายเป็นคนทุพพลภาพไปแล้ว เช่นนี้ให้การจ่ายเบี้ยประกันเป็นอันระงับไป โดยถือว่า ได้จ่ายเบี้ยประกันมาครบตามสัญญาแล้ว หากมีข้อกำหนดพิเศษที่เรียกว่า Payor Clause ระยะเวลาของสัญญาส่วนมาก คือระยะเวลาระหว่างอายุของบุตรในขณะที่เข้าทำสัญญาจนถึงอายุที่คาดว่า จะเข้าศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย เช่น ในวันที่ข้อสัญญานี้บุตรมีอายุ ๕ ปี และคาดว่าจะเริ่มเข้าศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยเมื่ออายุ ๒๐ ปี ระยะเวลาแห่งการประกันจึงควรเท่ากับ ๑๕ ปี หรือ 15 year Endowment และมีข้อสัญญาว่าบริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำรายเดือนแก่บุตร เริ่มต้นเมื่อปีที่เข้ามหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลาประมาณ ๔ ปี (ในระหว่างหยุดภาคเรียนจะไม่มีเงินได้ประจำจ่ายให้) เงินได้นี้อาจรวมถึงค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือ หรือเงินรายเดือนเพื่อให้มีจำนวนมากขึ้นก็อาจกระทำได้แต่บริษัทก่อนเริ่มจ่ายเงินได้งวดแรกจะต้องสืบให้แน่ก่อนว่าบุตรเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้จริง ในกรณีที่สัญญาครบอายุก่อนที่บุตรจะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ หรือถ้าเข้าไม่ได้ก็อาจจ่ายเป็นเงินผลประโยชน์ก่อนเดิยเมื่อบุตรบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือในอายุใดตามแต่จะตกลงกันได้ และหากมีข้อตกลงพิเศษเพิ่มขึ้นเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหนี้ของบิดาเรียกร้องเงินที่จะจ่ายเพื่อการศึกษาของบุตรนี้ก็ได้ เรียกว่า Spend-thrift Clause.

การสะสมเงินทุนเพื่อการศึกษาของบุตรนี้ อาจทำได้โดยการประกันชีวิตแบบอื่นถ้าเกรงว่าบิดาจะถึงแก่กรรมเสียก่อนที่จะจ่ายเบี้ยประกันได้ครบจำนวน ดังนั้น จึงควรกระทำโดยการประกันชั่วระยะเวลา หรือถ้าต้องการจ่ายเบี้ยประกันในจำนวนพอสมควรก็กระทำได้โดยการประกันแบบตลอดชีพเพิ่มขึ้นอีกแบบหนึ่งก็ได้ ซึ่งขอบเขตคุ้มครองเพื่อขอรับเงินสดไว้ใช้เป็นทุนการศึกษาของบุตรได้ แม้ว่าบิดายังมีชีวิตอยู่ แต่ไม่สามารถอุปการะให้บุตรศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไปได้ แต่ถ้าผู้เอาประกันต้องการหลีกเลี่ยงการจ่ายเงินเบี้ยประกันสูง เพราะต้องซื้อความคุ้มครองทั้งสองแบบ คือการประกันชั่วระยะเวลาแบบตลอดชีพก็อาจหันมาใช้วิธีการประกันแบบสะสมทรัพย์

(๒.) เพื่อชำระหนี้ในอนาคตผู้เอาประกันที่มีโครงการจะสะสมเงินไว้เพื่อเป็นทุนในการประกอบธุรกิจอนาคตที่ตั้งใจไว้จะได้นำเงินที่เอาประกันนี้ไปเป็นเงินทุนดังกล่าว เมื่อตนมีชีวิตรอดอยู่ หรือหากมีหนี้สินใด และต้องการชำระหนี้สินนั้นให้หมดสิ้น เมื่อผู้เอาประกันมีอายุครบอายุหนึ่งในอนาคต หรือหากตนถึงแก่กรรมก่อนหน้านั้นจะได้ไม่กระทบกระเทือนกองมรดกที่บุตรภรรยาจะได้อาศัยเป็นรายได้ต่อไปในอนาคต

(๓) **เพื่อเป็นรายได้เมื่อชรา** การประกันสะสมทรัพย์สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการสร้างเงินไว้ก้อนหนึ่งเพื่อผู้เอาประกันและภรรยาได้ใช้ในยามชรา หรือเพื่อเป็นเงินเพิ่มบำนาญที่ผู้เอาประกันให้บริษัทจ่ายเงินเป็นรายได้เมื่อชรา เช่นเดียวกับเงินได้ประจำในแบบเงินได้ประจำ (Annuity Insurance)

ข้อเสีย

๑. บุคคลหนุ่มสาวย่อมต้องการที่จะสะสมเงินไว้ก้อนหนึ่งเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต เช่น เพื่อลงทุนในการค้าหรือสร้างตัวเมื่อถึงวัยพอสมควร และในขณะที่เขาทำสัญญานั้นยังมีความสามารถในการหารายได้สูงทั้งไม่มีภาระมาก จึงสามารถจ่ายเบี้ยประกันได้เต็มที่ แต่ภายหลังระยะหนึ่งเมื่อมีภาระเพิ่มขึ้น ความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันลดลง จึงทำให้ลำบากที่จะทำการสะสมทรัพย์แบบนี้ได้อีกต่อไป

๒. บุคคลที่มีอาชีพบางประเภทอาจไม่ต้องการเงินสะสมทรัพย์นั้น แต่ได้ประกันชีวิตแบบนี้ไว้ ครั้นจะขอเวนคืนกรมธรรม์เพื่อไปประกันชีวิตธรรมดาแบบอื่นก็ทำไม่ได้ เพราะจะหากรมธรรม์ที่เบี้ยประกันสูงกว่าแบบสะสมทรัพย์นั้นยาก

๓. หญิงสาวที่ทำสัญญาแบบนี้อาจพบว่า หลังจากทำสัญญาครบอายุแล้วจะไม่มี ความคุ้มครองจากการประกันชีวิตเหลืออยู่อีก ทั้งที่ความต้องการอาจมากขึ้น ครั้นจะซื้อกรมธรรม์ ประชีวิตแบบอื่นใหม่ก็ทำได้ยากเพราะมีสุขภาพเลวลงและอายุมากขึ้น

๔. บุคคลที่ประสงค์ออกผลจากการลงทุน จะนำเงินไปลงทุนโดยตรงได้ก็ออกผลสูงกว่า เพราะการประกันชีวิตนี้บริษัทจะให้ผลตอบแทนได้ไม่เกิน $4 - 4\frac{1}{2}\%$

สรุป

สัญญา การ ประกัน แบบ สะสมทรัพย์ เป็น การให้ ความคุ้มครองที่มี ประโยชน์ มากที่สุด แบบหนึ่ง แต่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุด ที่ว่าการประกันแบบนี้ผู้เอาประกันต้องเสียเบี้ย ประกันมาก และประโยชน์ที่ได้ก็คือการสะสมทรัพย์และลงทุน ไม่ใช่ความคุ้มครองที่แท้จริง ผู้เอาประกันที่ไม่เข้าใจถึงประโยชน์ที่แท้จริงอาจไม่ได้รับความคุ้มครองเต็มที่ในการประกันแบบนี้ เพราะควรที่จะทำการประกันชีวิตแบบอื่นที่เหมาะสมกว่า หรือซื้อกรมธรรม์หลายแบบที่ให้ ความคุ้มครองต่าง ๆ กัน เพื่อความเหมาะสมกับความต้องการต่าง ๆ กันของผู้เอาประกัน โดย เสียเบี้ยประกันน้อยกว่า และเนื่องจากการประกันมีระยะค่อนข้างสั้นโดยมุ่งไปในด้านการลงทุน ทำให้ผู้เอาประกันบางคนมองข้ามความต้องการของตนว่าควรหาความคุ้มครองระยะยาว แต่

เพราะเห็นประโยชน์ที่จะได้จากการลงทุนมากจึงมาประกันแบบนี้ การประกันแบบสะสมทรัพย์
ให้ความคุ้มครองแก่ผู้เอาประกันอีกอย่างหนึ่งที่ว่าผู้เอาประกันส่วนมากไม่ใคร่เห็นประโยชน์ของ
การประกันชีวิตแบบอื่น ที่ผู้เอาประกันต้องถึงแก่กรรม ครอครบรั่วจึงจะได้รับเงินประกันจาก
บริษัท แต่วิธีนี้ผู้เอาประกันได้รับเงินผลประโยชน์โดยตรงเมื่อยังมีชีวิตอยู่

การที่จะเลือกว่าการประกันชีวิตแบบใดเหมาะสมกับความต้อการนั้น ควรพิจารณา
ถึงความคุ้มครองและการลงทุน ถ้าต้องการความคุ้มครองมากกว่าการลงทุนก็ควรทำการประกัน
แบบตลอดชีพ แต่ถ้าต้องการลงทุนแต่อย่างเดียวกัควรประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำไม่จ่ายทันที
หรือถ้าต้องการลงทุนมากแต่ให้ความคุ้มครองด้วย ก็ควรประกันแบบสะสมทรัพย์ที่สัญญาครบ
อายุเมื่อผู้เอาประกันถึงอายุออกรับบำนาญพอดี

อย่างไรก็ดี การที่จะเลือกว่าประกันแบบไหน และเป็นจำนวนเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับ
ความเหมาะสมโดยเฉพาะของผู้เอาประกัน และความสามารถในการชำระเบี้ยประกัน.